

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 249/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Š. A., S., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. S., s. r. o., P., za ktorú koná JUDr. J. S., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd opatrením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 39/07 zo 14. septembra 2009, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 39/07 z 15. októbra 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 15/2010 zo 7. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Š. A. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2011 doručená sťažnosť Ing. Š. A. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) opatrením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 39/07 zo 14. septembra 2009, uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To 39/07 z 15. októbra 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 15/2010 zo 7. októbra 2010.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 37/2004 z 27. augusta 2007 uznaný vinným v bode 1 rozsudku z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a v bode 2 rozsudku z pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Za tieto trestné činy bol sťažovateľovi uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Okresný súd zároveň podľa § 39a ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 zaradil sťažovateľa na výkon trestu do I. nápravno výchovnej skupiny a uložil mu povinnosť nahradiť poškodenému škodu vo výške 2 403 000 Sk. Sťažovateľ mal v tejto trestnej veci dvoch obhajcov, pre skutok v bode 1 a bode 2 druhom a tretom odseku rozsudku okresného súdu mal zvoleného obhajcu JUDr. J. S.. Pre skutok, ktorý bol uvedený v bode 2 prvom odseku, vo vzťahu k poškodenému L. B. mal sťažovateľ ustanoveného obhajcu JUDr. J. M.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré písomne odôvodnili obaja obhajcovia.

V priebehu konania o podanom odvolaní krajský súd opatrením sp. zn. 5 To 39/07 zo 14. septembra 2009 (ďalej len „opatrenie krajského súdu“) zrušil opatrenie o ustanovení obhajcu JUDr. J. M. z 5. septembra 2003. Sťažovateľ s týmto procesným postupom nesúhlasil a svoje stanovisko predložil krajskému súdu 14. októbra 2009.

Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu uznesením sp. zn. 5 To 39/07 z 15. októbra 2009 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“),

ktorým odvolanie sťažovateľa podľa § 256 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 zamietol.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, a to z dôvodov porušenia práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia skutku alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 6 Tdo 15/2010 zo 7. októbra 2010 odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože dovolacie dôvody uplatnené sťažovateľom neboli naplnené.

3. Podľa sťažovateľa bolo porušené jeho základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy opatrením krajského súdu, uznesením krajského súdu a následne uznesením najvyššieho súdu zo 7. októbra 2010 ako súdu dovolacieho.

Opatrenie, ktorým bolo zrušené opatrenie o ustanovení obhajcu JUDr. J. M., vydal krajský súd podľa analógie § 39 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005. Podľa sťažovateľa *„Postup odvolacieho súdu nemá... zákonnú oporu, pretože citované ustanovenie neumožňuje zrušiť ustanoveného obhajcu v prípade spojenia dvoch trestných vecí, kde v jednej je ustanovený obhajca a v druhej je obhajca zvolený, ako tomu bolo v tomto prípade“*. Sťažovateľ ďalej uviedol, že *„Opatrenie Krajského súdu o zrušení ustanoveného obhajcu s poukazom na uvedené je v rozpore so zákonom, ktorým je súd viazaný, a to preto, že súd nemôže vytvárať nové pravidlá v procesnom postupe na základe analógie, ktorá v tomto prípade nie je prípustná, keď tieto sú na ťarchu sťažovateľa a porušujú jeho ústavné právo na spravodlivý súdny proces a takýto postup je ústavne nekonformný. Krajský súd svojim postupom porušil princípy materiálneho právneho štátu, pretože ustanovenie § 39 ods. 2 Tr. por. si nesprávne vyložil tak, že toto je možné použiť aj na zvoleného obhajcu.“* V súvislosti s opatrením krajského súdu zo 14. septembra 2009 sťažovateľ zdôraznil, že *„... si nezvolil obhajcu pre skutok, ktorý je uvedený pod prvou odrážkou skutku 2/ rozsudku, teda vo vzťahu k poškodenému L. B. a ani JUDr. J. S. v priebehu odvolacieho konania neprevzal obhajobu sťažovateľa pre tento skutok.“*

Podľa sťažovateľa bolo základné právo podľa čl. 50 ods. 3 ústavy porušené aj uznesením krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní sťažovateľa. V súlade s § 263 ods. 3 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 musel mať sťažovateľ obhajcu na verejnom zasadnutí o odvolaní aj vo vzťahu ku skutku v bode 2 prvom odseku vo vzťahu k poškodenému L. B. Opatrením krajského súdu bolo zrušené ustanovenie ustanoveného obhajcu JUDr. J. M., ktorá sťažovateľa v súvislosti s týmto skutkom obhajovala. Z dôvodu, že zvolený obhajca JUDr. J. S. obhajoval sťažovateľa pre ostatné skutky a neprevzal obhajobu pre skutok vedený v bode 2 prvom odseku, bolo podľa sťažovateľa jeho odvolanie, ktoré podal aj ku skutku v bode 2 prvom odseku, prejednané bez obhajcu. Preto podľa neho *„Postupom odvolacieho súdu bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces, pretože sťažovateľovi bola odňatá reálna a efektívna (nielen formálna či faktická) možnosť konať pred odvolacím súdom na verejnom zasadnutí spočívajúca v práve z objektívneho hľadiska právne i skutkovo argumentovať k vecnej a procesnej stránke rozhodovanej veci a namietat nesprávnosť záverov súdu prvého stupňa pri hodnotení dôkazov a právnej kvalifikácii vo vzťahu k skutku pod bodom 2) prvá odrážka.“*

Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie aj z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa sťažovateľa najvyšší súd tým, že dovolanie uznesením zo 7. októbra 2010 odmietol, postupoval nezákonne, arbitrárne a súčasne porušil princíp právneho štátu. Podľa sťažovateľa síce najvyšší súd v odôvodnení uznesenia zo 7. októbra 2010 odôvodnil záver, že právo na obhajobu nebolo porušené zásadným spôsobom, avšak podľa sťažovateľa sú tieto dôvody v rozpore s § 39 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005. Sťažovateľ opäť poukázal na to, že *„... nielenže po spojení veci neprejavil vôľu, aby ho aj pre skutok, pre ktorý ho obhajovala ustanovená obhajkyňa JUDr. M., obhajoval zvolený obhajca ale ani po zrušení ustanoveného obhajcu nedal najavo, že ho bude pre všetky žalované skutky obhajovať zvolený obhajca a preto odvolací súd nemal žiadny zákonný dôvod ustanoveného obhajcu sťažovateľovi zrušiť, resp. na námietku sťažovateľa mu mal obhajcu opätovne ustanoviť (pre čiastkový skutok pod bodom 2/ rozsudku prvá odrážka).“* Sťažovateľ vyjadril svoj názor, že najvyšší súd tiež porušil princíp *„... spočívajúci v zákaze retroaktivity právneho*

predpisu“, pretože na spôsob zrušenia ustanoveného obhajcu aplikoval § 41 Trestného poriadku (účinného od 1. januára 2006).

4. Sťažovateľ v sťažnosti namietal tiež porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré mali byť porušené uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu zo 7. októbra 2010. Krajský súd mal tieto práva porušiť v súvislosti so zrušením ustanoveného obhajcu JUDr. J. M. V dôsledku tohto postupu bolo verejné zasadnutie o odvolaní sťažovateľa pre skutok v bode 2 prvom odseku vykonané v neprítomnosti obhajcu. Najvyšší súd uznesením zo 7. októbra 2010 porušil uvedené práva tým, že toto rozhodnutie trpí nedostatočným odôvodnením a nepreskúmateľnosťou. Sťažovateľ najvyššiemu súdu vyčíta, že dovolanie, ktoré podal aj z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bolo odmietnuté s odôvodnením, že *„... najvyšší súd v konaní nemôže prehodnocovať skutkové zistenia vo veci konajúcich súdov a vyhodnocovať vykonané dôkazy z pohľadu toho, či ich súd správne vyhodnotil. Môže tak urobiť len v tom prípade, keby za ustáleného skutkového stavu malo byť konanie obvineného inak kvalifikované podľa iného ustanovenia Trestného zákona, alebo kvalifikované tak, že obvinený nespáchal trestnú činnosť, jeho konanie nenapĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu tak, ako to ustálili súdy v doterajších konaniach.“*. Ako sťažovateľ uvádza, on v podanom dovolaní namietal skutkové zistenia okresného a krajského súdu, len ako *„dôsledok v rámci namietaného porušenia jeho práva na obhajcu zásadným spôsobom (posledný odsek v texte II. dovolania), t. j. len skutkové zistenia vo vzťahu k skutku pod bodom2) prvá odrážka...“*. Sťažovateľ však v ostatných častiach odôvodnenia jeho dovolania namietal *„... len nesprávne právne posúdenie zistených skutkov a nesprávne právne použitie iného hmotného právneho ustanovenia...“*. Preto sa sťažovateľovi odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu zo 7. októbra 2010 javí tak, akoby najvyšší súd nepoznal obsah dovolania sťažovateľa.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na obhajobu vyplývajúce z čl. 50 ods. 3 Ústavy SR opatrením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 39/07 zo dňa 14.09.2009, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 39/07 zo dňa 15.10.2009 a uznesením Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky č. k . 6 Tdo 15/2010 zo dňa 07. októbra 2010 p o r u š e n é bolo.

2. Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 39/07 zo dňa 15. októbra 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Tdo 15/2010 zo dňa 07. októbra 2010 p o r u š e n é bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Tdo 15/2010 zo dňa 07. októbra 2010 a uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 5 To 39/07 zo dňa 15. októbra 2009 a opatrenie Krajského súdu v Prešove č. k. 5To 39/07 zo dňa 14.9.2009 o zrušení ustanoveného ohajcu JUDr. J. M. s a z r u š u j e a v e c s a v r a c i a Krajskému súdu v Prešove na nové konanie a rozhodnutie.“

Alternatívne sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd:

„Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Tdo 15/2010 zo dňa 07. októbra 2010 s a z r u š u j e a v e c s a v r a c i a Najvyššiemu súdu SR na nové konanie a rozhodnutie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 10.000,- EUR (slovom desaťtisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vyčíslené v Náleze Ústavného súdu v lehote do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy opatrením krajského súdu, uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu zo 7. októbra 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ sa však v sťažnosti dovoľáva tiež základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré mali byť porušené uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu.

K porušeniu čl. 50 ods. 3 ústavy opatrením krajského súdu zo 14. septembra 2009

9. Týmto opatrením krajský súd zrušil opatrenie okresného súdu z 5. septembra 2003, ktorým bola obvinenému ustanovená JUDr. J. M. za obhajcu. Ústavný súd z obsahu spisu zistil, že predmetné opatrenie bolo obhajcovi sťažovateľa JUDr. J. S. doručené už 21. septembra 2009. Sťažovateľ podal sťažnosť na poštovú prepravu 9. marca 2011.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 292/09). Podanie sťažnosti po uplynutí uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy opatrením krajského súdu, podaná oneskorene. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

K porušeniu čl. 50 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 15. októbra 2009

10. Krajský súd rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 37/2004 z 27. augusta 2007 uznesením z 15. októbra, ktorým odvolanie sťažovateľa zamietol. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. Najvyšší súd ako súd dovolací rozhodol uznesením zo 7. októbra 2010, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol. Najvyšší súd rozhodol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že neboli splnené dôvody dovolania. Z uvedeného preto vyplýva, že uznesenie krajského súdu bolo v rámci konania o dovolaní ako o mimoriadnom opravnom prostriedku posúdené najvyšším súdom z hľadiska možných hmotnoprávných aj procesnoprávných nedostatkov.

11. Ústavný súd vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. Sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu už teda bolo predmetom posúdenia najvyšším súdom pri rozhodovaní o jeho dovolaní. Najvyšší súd potom dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa je potrebné odmietnuť, pretože neboli naplnené dôvody prípustnosti dovolania. Sťažovateľ dovolanie podal z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu) a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne právne posúdenie skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia), pričom aj v podanej sťažnosti na ústavnom súde poukazuje v podstate najmä na porušenie základného práva na obhajcu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ktoré malo mať za následok aj porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu bolo plne v právomoci najvyššieho súdu poskytnúť

ochranu označeným právam sťažovateľa. Tú možnosť sťažovateľ aj reálne využil podaním dovolania, o ktorom bolo najvyšším súdom rozhodnuté. Vzhľadom na uvedený princíp subsidiarity potom dospel ústavný súd k záveru, že nemá dostatok právomoci na rozhodovanie o namietanom porušení práv sťažovateľa uznesením krajského súdu.

13. Preto bolo potrebné sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojich práv uznesením krajského súdu, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prejednanie.

K porušeniu čl. 50 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu zo 7. októbra 2010

14. Najvyšší súd rozhodol uznesením o dovolaní sťažovateľa tak, že toto dovolanie odmietol, pretože dospel k záveru, že dovolacie dôvody uplatnené sťažovateľom neboli naplnené. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd zhodnotil, že v konaní na krajskom súde nebolo porušené právo sťažovateľa na obhajobu zásadným spôsobom. Podľa sťažovateľa sa najvyšší súd týmto dopustil porušenia jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

Sťažovateľ podal dovolanie aj z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ku ktorému najvyšší súd zaujal stanovisko, že ani tento dovolací dôvod nebol naplnený. Podľa najvyššieho súdu nebolo rozhodnutie súdov nižšieho stupňa založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia tak, ako to tvrdil sťažovateľ v dovolaní. Najvyšší súd zároveň zdôraznil, že ako dovolací súd nemôže prehodnocovať skutkové zistenia vo veci konajúcich súdov a ani vyhodnocovať vykonané dôkazy. Sťažovateľ poukázal na to, že on v podanom dovolaní namietal skutkové zistenia iba v súvislosti so skutkom voči poškodenému L. B. (bod 2 prvý odsek rozsudku okresného súdu). Vo vzťahu k ostatným skutkom sťažovateľ namietal iba ich nesprávne právne posúdenie. Podľa sťažovateľa tým najvyšší súd porušil jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože sa nezaoberal účinne jeho námietkami a argumentmi.

15. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pod ústavnosťou v najužšom zmysle treba rozumieť dodržiavanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci, ale aj právnickými osobami a fyzickými osobami. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov vrátane Trestného zákona a Trestného poriadku. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov (vrátane Trestného zákona a Trestného poriadku) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Z týchto hľadísk potom ústavný súd posudzoval uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté sťažovateľovo dovolanie proti uzneseniu krajského súdu.

16. Najvyšší súd sa dostatočne podrobne zaoberal dovolacím dôvodom, ktoré sťažovateľ uplatnil a podrobne preskúmal konanie na krajskom súde z hľadiska možného porušenia práva sťažovateľa na obhajobu a právne korektne odôvodnil svoj záver, že právo na obhajobu nebolo porušené zásadným spôsobom. Z uvedeného dôvodu preto ani nebol daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ústavný súd považuje stanovisko najvyššieho súdu týkajúce sa práva sťažovateľa na obhajobu za plne ústavne akceptovateľné.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, najvyšší súd správne upozornil sťažovateľa, že nemôže ako dovolací súd prehodnocovať skutkové zistenia vo veci konajúcich súdov a ani vyhodnocovať vykonané dôkazy. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že on v dovolaní nenamietal skutkové zistenia (okrem skutku voči poškodenému L. B.; bod 2 prvý odsek rozsudku okresného súdu), iba ich nesprávne právne posúdenie. Po oboznámení sa s obsahovo rozsiahlym dovolaním, ktoré sťažovateľ v prílohe ústavnému súdu predložil, je zrejmé, že sťažovateľ skutočne namietal správnosť zisteného skutkového stavu, hodnotil výpovede svedkov a rôzne súvisiace skutočnosti z hľadiska, či boli, alebo neboli správne zistené. Preto, aj keď formálne uviedol, že dovolanie podáva tiež z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v skutočnosti však namietal správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu, ktorý však dovolací súd nemohol skúmať ani meniť. Napriek tejto skutočnosti však najvyšší súd rozhodnutia súdov nižšieho stupňa preskúmal aj z hľadiska správnosti posúdenia zisteného skutku a správnosti použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Najvyšší súd pritom nezistil žiadne takéto pochybenie. Aj keď najvyšší súd svoj záver v tejto časti bližšie neodôvodnil, nespôsobuje táto skutočnosť sama osebe pochybnosti o ústavnosti rozhodnutia najvyššieho súdu. Uznesenie najvyššieho súdu nemožno označiť za všeobecné či povrchné, naopak najvyšší súd sa pozorne vysporiadal s dôvodmi dovolania sťažovateľa a jeho závery sú logickým a ústavne konformným výkladom relevantnej právnej úpravy.

17. Podľa ústavného súdu nemožno uznesenie najvyššieho súdu v žiadnom prípade považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a preto niet príčinnej súvislosti medzi týmto uznesením, prípadne konaním najvyššieho súdu a tvrdým porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Zároveň ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu a právom sťažovateľa na obhajobu.

18. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť v časti, v ktorej smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je potrebné z dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu odmietnuť. Keďže sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v podanej sťažnosti, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2011